

Behovsbedömning

Detaljplan för Djupadalsskolan på del av Kortebo 2:1 13 m.fl.

Kortebo, Jönköpings kommun

Bedömning av miljöpåverkan

En miljökonsekvensbeskrivning (MKB för planer och program) enligt PBL 5:10 och MB 6:11-18 skall upprättas om kommande detaljplaners genomförande kan antas medförande en betydande miljöpåverkan. För att klarlägga om planen kan innebära en betydande miljöpåverkan behöver en s.k. behovsbedömning göras. Fördjupat beslutsunderlag återfinns i planbeskrivningen under avsnitt "Planens konsekvenser".

Platsens förutsättningar

Föreslaget planområde är ca 5,4 hektar och innefattar ett flertal fastigheter. Marken sluttar svagt åt öst med en lutning på mindre än 1:10 och utgörs av en jordlagerföljd bestående av berg på cirka 5 till 6 meters djup med en viss avvikelser i områdets nordvästra del där berg-i-dagen förekommer. På berget vilar ett cirka 2 meter mäktigt moränlager och utgörs av sand, lera och silt med varierande fasthet om cirka 1 till 2 meter. Silt förekommer allmänt i området. Sten och block kan återfinnas i jordprofilen. Området förväntas inte bestå av höga radonhalter och ingen miljöpåverkande verksamhet eller liknande har skett i området, vilket gör att inga föroreningar misstänks. Området utgörs till stor del av naturmark bestående av variationsrik natur med inslag av hällmark, senvuxna ekar, stengårdsgårdar och odlingsrosen. Enligt framtagen naturvärdesinventering bedöms det finnas fyra naturvärdesobjekt, ett med klass 2 (högt naturvärde) och tre med klass 3 (påtagligt naturvärde), samt ett landskapsobjekt. Söder om planområdet löper Djupadalsravinen som är en ädellövskogklädd 20 meter djup ravin som sträcker sig i väst-östlig sträckning söder om planområdet och Djupadalsleden. Djupadalsbäcken är karakteristisk för södra Vättern med många små tillflöden i brant terräng och i en djup jordmån. Området har en biologisk mångfald, är en nyckelbiotop med klass 2. Det finns inga byggnader inom planområdet men i dess direkta närhet finns ett flertal bostadsbyggnader; från flerbostadsvillor, grupphus till friliggande villor utförda i klassisk stil, beklädda i trä, locklistpaneler och tillhörande valm- eller sadeltak som gemensamma stildrag. Utöver drivmedelsstationen och fordonstvätten finns det även småhus med pulpettak utförda i nyfunktionalistisk stil. Inom området finns två mindre vägar; Lövhagen som ansluter till Djupadalsleden samt Lundsbergsvägen som ansluter till Kortebovägen.

Planens styrande egenskaper

Planområdet är delvis planlagt sedan tidigare med gällande plan Kortebo 2:135 m.fl (Dp 020418/A.1). Föreslaget planområde ianspråktar allmän plats och mer specifikt användningsbestämmelserna "GC-VÄG", "HUVUDGATA" samt "LOKALGATA". Den nya detaljplanen möjliggör byggnation för ändamål skola. Befintliga vägar/infarter; Lundsbergsvägen och Lövhagen föreslås samnyttjas och planläggas som allmän plats "GATA". För att säkerställa att dessa vägar samnyttjas tillkommer ett utfartsförbud för motorfordon längs med planområdets östra och södra delar med undantag för bäge infarter. Ett särskilt bevarande av naturmark med naturvärdesklass 2 (mycket högt

naturvärde) säkerställs med prickmark (marken får inte förses med byggnad) och egenskapsbestämmelse n_1 (bevarande av befintliga naturvärden som helhet). Med hänsyn till platsens naturvärden föreslås planområdets västra delar bevaras som naturmark och istället medge byggrätt utmed planområdets östra och södra delar längs med Kortebovägen och Djupadalsleden. Byggrättens utbredning och bestämmelser säkerställer att huvudbyggnaden utförs sammanhängande och där byggnad saknas ersättas med ett bullerskydd med minsta höjd på 3 meter. Med föreslagen utformning och placering av huvudbyggnaden utgör denna ett bullerskydd mot omgivande bullerkällor vilket i sig förbättrar ljudmiljön på skolgården. Sett till den stora trafikmängd som färdas längs med Kortebovägen tillkommer en skyddsbestämmelse om utrymningskrav mot en annan sida än Kortebovägen och/eller Djupadalsleden.

Planens tänkbara effekter

Med föreliggande planförslag innebär ett genomförande av planens intentioner utökas kommunens utbildningskapacitet med fler skolplatser. Den nya skolan avlastar redan hårt belastade skolor i centrala Jönköping men möjliggör även en fortsatt stadsutveckling i Kortebo genom att ta höjd för fler bostäder i närområdet. Trafiksystemet och specifikt Kortebovägen är redan idag hårt ansträngd vilket kommer troligtvis bli mer trafikintensiv med en ny skola, speciellt under rusningstrafik. En förutsättning för planens genomförande är därför en omdaning av rådande trafiksystem så att tillgängligheten till och från skolan säkerställs. I områdets norra delar bedrivs det idag jordbruk inom en yta på 0,18 hektar vilket föreslås ianspråkta för att skapa tillräckligt stora utemiljöer med plats för tillhörande funktioner och att det inte heller är möjligt att expandera planområdet åt något annat väderstreck än norr. Skola bedöms utgöra ett väsentligt samhällsintresse vilket rättfärdigar ett ianspråktagande av jordbruksmarken.

Sammanvägd behovsbedömning

Omgivningsförutsättningarna och den påverkan detaljplanen bedöms innebära på miljön redovisas i planbeskrivningen under rubriken "Planens konsekvenser" samt sammanfattas ovan. Kommunen bedömer utifrån dagens värderingar och kunskapsnivå att genomförandet av planförslaget inte innebär betydande miljöpåverkan i den betydelse som avses i PBL. Därmed behöver en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) enligt Miljöbalken inte upprättas.

Vi har istället valt att integrera miljöfrågorna i detaljplaneprocessen genom att beskriva relevanta problem i planbeskrivningen och dess konsekvensbeskrivning. Den ordinarie detaljplaneprocessen innebär att berörd allmänhet, föreningar och myndigheter får insyn och påverkansmöjlighet vid flera tillfällen under ärendets gång. Hur synpunkterna beaktas sammanfattas i ordinarie samrådsredogörelser och utlåtanden. I detaljplaneprocessen är ambitionen att minimera projektets negativa påverkan på miljön. Eventuella behov av skyddsåtgärder föreskrivs som planbestämmelser eller i avtal och följs upp i bygglovet.

Undersökning av miljöpåverkan

Påverkan på miljö och människors hälsa bedöms utifrån två perspektiv; planens påverkan på omgivningen och omgivningens påverkan på planen

Del 1 - MKB			
	Ja	Nej	Kommentarer
MKB			
Kommer planen att innehålla verksamheter som finns redovisade i förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar, bilaga 3?		x	
Kommer planen att medge sådan verksamhet eller åtgärd som finns redovisad i PBL 4 kap. 34 §?		x	
Påverkar planen Natura 2000-område enligt MB 7 kap. 28, 28 a §?		x	

Del 2 - Rikshintressen *MB 3, 4 kap.			
	Påverkan		Kommentarer
	Berörs ej	Berörs	Planen får inte påverka rikshintressen negativt, och om så sker krävs åtgärder
Rikshintressen			
Naturvård	x		
Vättern med öar och strandområden	x		
Rörligt friluftsliv	x		
Kulturmiljövård	x		
Natura 2000	x		
Vindbruk	x		
Yrkesfiske	x		
Totalförsvär	x		
Väg	x		
Flygplats	x		
Järnväg	x		
Värdefulla ämnen och material	x		
Vattenförsörjning	x		

Del 3 - Omgivning					
	Berörs ej	Berörs			Kommentarer
		Positivt	Negativt	Betydande	
Natur					
Växt- och djurliv, rödlistade arter					
Skyddsvärda träd			x		Inom området finns det 16 skyddsvärda träd varav 3 troligtvis behöver tas ned. Stammarna ska sparas som död ved och placeras naturvärdesobjekt med naturvärdesklass 2 inom planområdet.
Åkermark och skogsmark			x		Inom planområdets norra del föreslås 0,18 hektar mark som idag nyttjas för jordbruksändamål att ianspråkta.
Annat	x				
Vatten					
Vattenverksamhet, enligt MB 11 kap. 3 §	x				
Dagvatten				x	Naturlig infiltration inom området kan komma att påverkas på grund av ett ökat hårdgörande av mark. En dagvattenutredning ska genomföras och redovisa på åtgärder som möjliggör för ett lokalt omhändertagande av dagvatten.
Grundvatten	x				
Ytvatten	x				
Dricksvattentäkt	x				
Annat	x				
Hälsa och säkerhet					
Föroreningar i luft, mark och vatten	x				

Buller och vibration			x		Enligt kommunens trafikbullerkartering, genomförd år 2011, framgår det att Kortebovägen och Djupadalsleden utgör två bullerkällor i närhet till planområdet. Ekvivalenta ljudnivåer för dygn överskrider Naturvårdsverkets riktvärden för buller från väg- och spårtrafik på ny skolgård (efter september 2017) 50 dBA samt övriga vistelsezoner 55 dBA. Byggnadernas placering kan med fördel placeras mot Kortebovägen och Djupadalsleden för att skapa en bulleravskärmande effekt.
Trafik		x	x		Trafiken inom området bedöms öka då området som tidigare är oexploaterat kommer inrymma en större skolverksamhet. Kortebovägen och Djupadalsleden kommer troligtvis ges en högre belastning under rusningstrafik när det är aktuellt med hämtning och lämning av elever. Befintliga nivåseparerade GC-vägar söder och öster om planområdet möjliggör för en säker passage till och från skolområdet till övriga Kortebo. Öster om planområdet intill befintlig bensinstation finns en busshållplats som trafikeras av stads- och regionbussar för resor mot Jönköping centrum, Habo och Gränna t.ex.
Farligt gods	x				
Översvämning	x				
Risk för erosion, sedimentation, ras och skred	x				
Miljö- och hälsofarliga ämnen	x				
Radon			x		Undersökning av radon behöver göras innan granskningsskedet. Byggnader skall uppföras med ettradonskyddande byggnadssätt.
Djurhållning	x				
Strålning	x				
Kraftledningar	x				
Brand	x				
Explosion	x				
Ljus	x				
Skuggor	x		x		Undersökning av skuggningseffekter mot byggnader norr om Lundsbergsvägen ska studeras innan granskningsskedet.
Lukt	x				
Avfall, återvinning	x				
Energiförsörjning	x				
Störningar under byggtiden			x		Ett genomförande av planen innebär att boende i närhet av planområdet kan komma att påverkas av störande ljud från byggarbetsplatsen.
Annat	-	-	-	-	
Kulturmiljö, stads- och landskapsbild					
Fornlämning, byggnadsminne	x				Arkeologisk undersökning har genomförts inom planområdet. Länsstyrelsen bedömer att någon vidare arkeologisk utredning ej erfordras.
Stads- och landskapsbild				x	Kortebo och Strandängen har utgjort och till vissa delar utgörs av natur- och/eller kulturmark som har under årens lopp ianspråktagits för bostadsändamål. Åbolid, Lerhagen är några exempel på nyttillkomna glesbostadsområden som har flyttat ut den mentala och fysiska gränsdragningen mellan vad som är att betrakta som stad och landskap. Förutsatt att översiktsplanens visioner införlivas, utgör skolbyggnaden ett av flera framtida etapper mot att länka samman västra Jönköping till Bankeryd via Kortebovägen på lång sikt.
Annat					
Motstående eller gemensamma intressen					
Motstridiga intressen i planen	x				
Mellankommunala intressen	x				

Del 4 - Kommunala styrdokument			
	Förenligt	Ej förenligt	Kommentarer
Kommunala styrdokument			
Översiktsplan	x		Enligt gällande översiktsplan innefattas föreslaget planområde i område B:102, O:102, VB: 101. Området har enligt översiktsplanen goda förutsättningar för nyexploatering.
Grönstrukturplan		x	Planområdet är inom ytan Lerhagen-Åbolid vilket omnämns i gällande grönstrukturplan. Målsättningarna för ytområdet är tätortsnära natur med stor variation för vistelse, lek och promenad bedöms ej vara förenliga med föreliggande planförslag vilket medger en större fastighet för skoländamål.
Naturvårdsprogram	x		
Östra Vätterbranternas naturvärden	x		
Program för hållbar utveckling - Miljö (miljökvalitetsnormer, miljömål, Agenda 21) se mer information i Bilaga 1.	x		
Planprogram	-	-	Bedömning har gjorts att ett planprogram inte behövs.
Planförstudier	-	-	Bedömning har gjorts att ett planprogram inte behövs.
Gällande detaljplan	x		Planområdet är till större delar ej planlagt med detaljplan sedan tidigare. En mindre del är utpekad i gällande detaljplan "Lerhagen Kortebo 2:135 mfl" med användningsbestämmelse "LOKALGATA" vilket antingen planläggs som kvartersmark användningsbestämmelse "S" eller allmän plats "GATA".
Program för Jönköpings landsbygder	x		Planområdet är inom kommunens centrala tätort och omfattas således ej av Program för Jönköpings landsbygder.
Kulturhistorisk utredning och förslag till bevarandeprogram	x		
Ålborgåtaganden	x		En exploatering av området bedöms följa Ålborgåtagandena ur den aspekten att den inte bidrar till en utvidgad stadsutbredning. Planen möjliggör en förtätning av befintlig bebyggelsestruktur.
Program för anpassningar till klimatförändringar	x		
Haltkartor för luft Jönköping	x		
Plan för dagvattenhantering	x		
Dagvatten - policy och handlingsplan	x		
Annat			

Del 5 - Områdesskydd			
	Påverkan		Kommentarer
	Berörs ej	Berörs	
Skydd av områden enligt MB 7 kap.			
Naturresevat	x		
Kulturresevat	x		
Naturminne	x		
Biotopskyddsområde	x		
Djur- och växtskyddsområde	x		
Strandskyddsområde	x		
Miljöskyddsområde	x		
Vattenskyddsområde	x		
Annat			

Del 6 - Sammanvägd miljöbedömning			
	Ja	Nej	Kommentarer

Sammanvägd bedömning av planens miljöpåverkan			
Är bedömningen av effekterna av stor osäkerhet?		x	
Är effekterna varaktiga eller oåterkalleliga?	x		
Kommentarer			
Planens sammantagna miljöpåverkan	Planen anses inte medföra betydande miljöpåverkan. De problemen som uppkommit som skulle kunna hindra planläggning har avhjälpats med åtgärder.		
Åtgärder i planen som förhindrar eller motverkar miljöpåverkan	Radonmätning ska ske innan byggnation för att säkerställa att lämpliga radonåtgärder vidtas om detta bedöms nödvändigt. Krav om byggnadstekniska åtgärder kan tillkomma. Byggrätten placeras längs med Kortebovägen och/eller Djupadalsleden för att minimera miljöpåverkan på befintliga naturvärden inom planområdet. Naturmark med naturvärdesklass 2 bevaras med egenskapsbestämelse samt med prickmark. Lägsta byggnadshöjd samt krav om bullerskydd syftar till att säkerställa att bullernivåerna inom skolgården underskrider Naturvårdsverkets riktlinjer för högsta buller på skolgård.		

Övriga konsekvenser

Del 1 - Övriga konsekvenser					
	Berörs ej	Berörs			Kommentarer
		Positivt	Negativt	Betydande	
Övriga konsekvenser					
Barnkonventionen		x			Enligt Barnkonventionen punkt 28 har varje barn rätt till utbildning. Föreslagen plan möjliggör byggnation en större skolverksamhet vilket avser att dels avlasta antalet skolplatser på redan hårt belastade skolverksamheter i centrala Jönköping, samt ta höjd för eventuellt kommande bostäder i närområdet.
Jämställdhet, trygghet och säkerhet		x			Enligt gällande Jämställdhetsplan för Jönköpings kommun 2015-2020 kan våldsbrott förebyggas genom trygghetsskapande åtgärder i stadsrummet. I nära angränsning till planområdet finns det ett antal gång- och cykeltunnlar vilka ska studeras under kvällstid innan granskningsskedet.
Tillgänglighet		x			Med en ny plan appliceras tillgänglighetskrav formulerade i PBL.
Ekonomiska konsekvenser, "planskada"	x				

Bilaga 1

Mål för hållbar utveckling (Agenda 21)					
	Berörs ej	Berörs			Kommentarer
		Positivt	Negativt	Betydande	
Mål för hållbar utveckling					

1. Begränsad klimatpåverkan: Halten av växthus-gaser i atmosfären ska i enlighet med FN:s ramkonvention för klimatförändringar stabiliseras på en nivå som innebär att människans påverkan på klimatsystemet inte blir farlig		X	X		Planförslaget i sig förväntas medföra både negativ och positiv klimatpåverkan. Föreslagen skolverksamhet inrymmer förskolor vilket troligtvis kommer medföra negativ klimatpåverkan då yngre förskoleelever, i jämförelse med äldre barn och ungdomar, inte själva har möjlighet att ta sig till planområdet. Biltrafiken förväntas bli som mest intensiv under rusningstider, vilket kan medföra till trafikköer och tomgångskörning. Det är därför lämpligt att skolområdet utformas så hämtning och lämning av yngre elever blir funktionell och trafiksäker. I en växande kommun är det kommunala behovet av fler skolplatser stort och ett nollalternativ är därför ej godtagbart då både Talavidsskolan och Junedalsskolan bedöms vara överbelastade. Planförslagets placering intill befintlig busshållplats med vidare kommunikationer till Habo, Gränna och Jönköping centrum samt närhet till nivåseparerade gång- och cykelvägar möjliggör för ett hållbart resande, vilket medför till en begränsad klimatpåverkan jämfört med en placering intill ett område som saknar befintlig infrastruktur.
2. Frisk luft: Luften ska vara så ren att människors hälsa samt djur, växter och kulturvärden inte skadas.	X				Se Del 4 - Haltkartor för luft Jönköping
3. Bara naturlig försurning: De försurande effekterna av nedfall och markanvändning ska underskrida gränsen för vad mark och vatten tål. Nedfallet av försurande ämnen ska inte heller öka korrosionshastigheten i markförlagda tekniska material, vattenledningssystem, arkeologiska föremål och hållristningar.	X				
4. Gifrfri miljö: Förekomsten av ämnen i miljön som har skapats i eller utvunnits av samhället ska inte hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden. Halterna av naturfrämmande ämnen är nära noll och deras påverkan på människors hälsa och ekosystemen är försumbar. Halterna av naturligt förekommande ämnen är nära bakgrundsnivåerna.	X				
5. Skyddande ozonskikt: Ozonskiktet ska utvecklas så att det långsiktigt ger skydd mot skadlig UV-strålning.	X				
6. Säker strålmiljö: Människors hälsa och den biologiska mångfalden ska skyddas mot skadliga effekter av strålning.	X				
7. Ingen övergödning: Halterna av gödande ämnen i mark och vatten ska inte ha någon negativ inverkan på människors hälsa, förutsättningar för biologisk mångfald eller möjligheterna till allsidig användning av mark och vatten.	X				
8. Levande sjöar och vattendrag: Sjöar och vattendrag ska vara ekologiskt hållbara och deras variationsrika livsmiljöer ska bevaras. Naturlig produktionsförmåga, biologisk mångfald, kulturmiljövärden samt landskapets ekologiska och vattenhushållande funktion ska bevaras, samtidigt som förutsättningar för friluftsliv värnas.	X				
9. Grundvatten av god kvalitet: Grundvattnet ska ge en säker och hållbar dricksvattenförsörjning samt bidra till en god livsmiljö för växter och djur i sjöar och vattendrag.					

10. Hav i balans samt levande kust och skärgård: Västerhavet och Östersjön ska ha en långsiktigt hållbar produktionsförmåga och den biologiska mångfalden ska bevaras. Kust och skärgård ska ha en hög grad av biologisk mångfald, upplevelsevärden samt natur- och kulturvärden. Näringar, rekreation och annat nyttjande av hav, kust och skärgård ska bedrivas så att en hållbar utveckling främjas. Särskilt värdefulla områden ska skyddas mot ingrepp och andra störningar.	X				
11. Myllrande våtmarker: Våtmarkernas ekologiska och vattenhushållande funktion i landskapet ska bibehållas och värdefulla våtmarker bevaras för framtiden.	X				
12. Levande skogar: Skogens och skogsmarkens värde för biologisk produktion ska skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden bevaras samt kulturmiljövärden och sociala värden värnas	X				
13. Ett rikt odlingslandskap: Odlingslandskapets och jordbruksmarkens värde för biologisk produktion och livsmedelsproduktion ska skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden och kulturmiljövärdena bevaras och stärks.	X				
14. Storslagen fjällmiljö: Fjällen ska ha en hög grad av ursprunglighet vad gäller biologisk mångfald, upplevelsevärden samt natur- och kulturvärden. Verksamheter i fjällen ska bedrivas med hänsyn till dessa värden och så att en hållbar utveckling främjas. Särskilt värdefulla områden ska skyddas mot ingrepp och andra störningar.	X				
15. God bebyggd miljö: Städer, tätorter och annan bebyggd miljö ska utgöra en god och hälsosam livsmiljö samt medverka till en god regional och global miljö. Natur- och kulturvärden ska tas till vara och utvecklas. Byggnader och anläggningar ska lokaliseras och utformas på ett miljöanpassat sätt och så att en långsiktigt god hushållning med mark, vatten och andra resurser främjas.		X			Föreslaget planförslag syftar till att medge byggnation av en yteffektiv skolbyggnad med en låg byggnadsarea och en bruttoarea fördelat i flera våningsplan. Skolans estetiska formspråk har inspireras av kommunens äldre skolbyggnader t.ex; Per Brahegymnasiet, Talavidsskolan och Torpaskolan, vilket samtliga är goda exempel på skolor i flera våningsplan med höga kulturvärden. Den arkitektoniska ambitionen för skolbyggnaden är hög då skolan förläggs intill en viktig skärningspunkt mellan två större stråk; Kortebovägen, Djupdalsleden och Ebba Ramsays väg (mot Strandängen).
16. Ett rikt växt- och djurliv: Den biologiska mångfalden ska bevaras och nyttjas på ett hållbart sätt, för nuvarande och framtida generationer. Arternas livsmiljöer och ekosystemen samt deras funktioner och processer ska värnas. Arter ska kunna fortleva i långsiktigt livskraftiga bestånd med tillräcklig genetisk variation. Människor ska ha tillgång till en god natur- och kulturmiljö med rik biologisk mångfald, som grund för hälsa, livskvalitet och välfärd.	X				